شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقىنىڭ ىنتىماقتى، قايراتتانا العا باسقان قادامىن ٴارقانداي كۇش بوگەي المايدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

شينجياڭنىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموۋىنا قولداۋ كورسەتەتىن ٴبىرسىپىرا ەرەكشە ساياساتتار بەلگىلەدى، ورتالىق قازىنا شينجياڭعا جىلىنا 400 ميلليارد يۋانعا جۋىق قارجىنى اۋىستىرىپ تولەپ كەلەدى، بۇكىل ەلدەگى 19 ولكە، قالا شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتىن ورىستەتىپ، شينجياڭعا جىلىنا 15 ميلليارد يۋانعا جەتەتىن كومەك قارجى قوسىپ كەلەدى. پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ پارمەندى باسشىلىعىندا، شينجياڭداعى ٴار ۇلت كادىر ـ جۇرتشىلىعى بىرگە ىنتىماقتاسا كۇرەس جۇرگىزىپ، بىرگە گۇلدەنىپ، دامىپ، شينجياڭدا قوعامى ورنىقتى بولعان، ەكونوميكاسى دامىعان، ۇلتتارى ىنتىماقتى، ٴدىنى تاتۋ بولعان، حالىق تۇرمىسى جاقسارعان، تىنىش ٴومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشكەن اسا تاماشا جاعداي اشىلدى.

شينجياڭنىڭ بۇگىنگى تىنىشتىعى، بەرەكەلىلىگى وڭاي قولعا كەلگەن جوق. وتكەن ٴبىر مەزگىلدە، شينجياڭدا زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك ارەكەتتەر كوپ، ٴجيى تۋىلىپ، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ٴومىر ٴسۇرۋ ۇقىعى مەن داموۋ ۇقىعى اۋىر اياق استى ەتىلدى. ٴبىز سوتسياليستىك زاڭىمەن جونگە سالۋ تۋىن بيىك ۇستاپ، زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك قىلمىستارعا زاڭ بويىنشا قاتاڭ سوققى بەرۋمەن بىرگە، قاينارىنان جونگە سالۋعا دا ٴمان بەرىپ، حالىق تۇرمىسىن كۇش سالا جاقسارتۋ، زاڭىمەن جونگە سالۋ ۇگىت ـ تاربيەسىن كۇشەيتۋ، زاڭ بويىنشا كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ ـ باۋلۋ ورتالىعىن قۇرىپ كومەكتەسۋ، سۇيەمەلدەۋ، تاربيەلەۋ سياقتى كوپ ٴتۇرلى ٴتاسىل ارقىلى لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ، ۇشقارىلىقتى الاستاۋ قىزمەتىن ىشكەرلەي ورىستەتىپ، شينجياڭنىڭ قوعام ورنىقتىلىعى مەن باياندى تىنىشتىعىن جۇزەگە اسىرۋعا بەرىك نەگىز قالادىق. قازىرگە دەيىن، شينجياڭدا ۇدايى 3 جىل زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك دەلوسى (وقيعاسى) تۋىلماي، ۇشقارىلىقتىڭ سىنالاپ كىرۋى ٴونىمدى تەجەلىپ، قوعام اماندىعى جاعدايى ايتارلىقتاي جاقسارىپ، ٴار ۇلت حالقى تىنىش ٴومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىپ، تابىس سەزىمى، باقىت سەزىمى، حاۋىپسىزدىك سەزىمى كورنەكتى كۇشەيدى.

ٴبىز ەكونوميكانى جوعارى ساپالى داموۋ ستراتەگيالىق نىساناسىنا تاباندى بولىپ، جاڭالىق اشا داموۋ، سايكەستى داموۋ، جاسىل داموۋ، اشىق داموۋ، بىرگە يگىلىككە كەنەلەتىن داموۋ ۇستانىمىن مىقيات دايەكتىلەندىرىپ، ورنىقتىلىق بارىسىندا ىلگەرىلەۋ قىزمەت جالپى ارناسىنا تاباندى بولىپ، ەكونوميكانىڭ ۇزدىكسىز اقاۋسىز داموۋىن ساقتادىق. پارتيا 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى، شينجياڭ ٴوڭىرىنىڭ ٴوندىرىس جالپى ٴونىم قۇنى جىلىنا ورتا ەسەپپەن 8.5% ٴوسىپ، قالا، اۋىل تۇرعىندارىنىڭ جان باسىندىق قولداعى تابىسى جىلىنا ورتا ەسەپپەن جەكە ـ جەكە 8.4%، 8.2% ارتتى. 2018 ـ جىلى شينجياڭ شەكارا ٴىشى ـ سىرتى ساياحاتشىلارىنان 150 ميلليون ادام (رەت) قابىلداپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 40.1% ارتتى، بيىل الدىڭعى 10 ايدا قابىلداعان ساياحاتشىلار 200 ميلليون ادامنان (رەت) اسىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 42.6% ارتتى.

ٴبىز باستان ـ اياق حالىقتىڭ تاماشا تۇرمىسقا دەگەن تالپىنىسىن كۇرەس نىساناسى ەتىپ، داموۋدى حالىق تۇرمىسىن جاقسارتۋعا، جەرگىلىكتى ورىنعا تيىمدىلىك جاساۋعا، ىنتىماقتى نىعايتۋعا بۇلجىماي تياناقتاندىرىپ، ادەتتەگى الەۋمەتتىك مەجە ەسەپ شىعىسىنىڭ 70%تەن كوبىن حالىق تۇرمىسىن قامتاماسىز ەتۋگە جانە جاقسارتۋعا جۇمساپ، داموۋ جەتىستىكتەرىنەن ٴار ۇلت حالقىن اناعۇرلىم كوپ، اناعۇرلىم ٴادىل يگىلىكتەندىردىك. ٴبىز جۇمىستاندىرۋدى ٴبىرىنشى ورىنعا قويۋعا، وقۋ ـ اعارتۋدى الدىمەن جۇرگىزۋگە تاباندى بولىپ، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ سالاماتتىق دەڭگەيىن كۇش سالا جوعارىلاتىپ، قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ جۇيەسىن ۇزدىكسىز كەمەلدەندىردىك. ٴبىز كەدەيلەردى دالمە ـ ٴدال سۇيەمەلدەۋ، كەدەيلىكتەن دالمە ـ ٴدال ارىلتۋ نەگىزگى جالپى جوباسىنا تاباندى بولىپ، بۇكىل رايون كۇشىن جۇمىلدىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ شايقاسىن ويداعىداي جۇرگىزدىك. 2014 ـ جىلدان بەرى، جيىنى 2 ميلليون 385 مىڭ 300 كەدەي حالىقتىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۋى جۇزەگە اسىپ، كەدەيلىكتىڭ تۋىلۋ مولشەرى 2014 ـ جىلدىڭ باسىنداعى 22.84%تەن 6.51%كە تومەندەدى.

ٴبىز ۇلتتىق وڭىرلىك اۆتونوميا ٴتۇزىمىن جاپپاي تياناقتاندىرىپ، «جۇڭحۋا حالىق رەسپۋبليكاسىنىڭ ۇلتتىق وڭىرلىك اۆتونوميا زاڭىن» تياناقتاندىرىپ، ٴار ۇلت حالقىنىڭ مەملەكەت ىستەرىن باسقارۋعا تەڭ تۇرعىدا اتسالىسۋ ۇقىعىن جانە ٴوز ٴوڭىرىنىڭ، ٴوز ۇلتىنىڭ ىستەرىن ٴوزى باسقارۋ ۇقىعىن قامتاماسىز ەتتىك. شينجياڭدا ٴار كەزەك اۆتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتىنىڭ مەڭگەرۋشىسى، اۆتونوميالى رايوننىڭ ٴتوراعاسى، اۆتونوميالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ٴتوراعاسى تۇگەلدەي از ۇلت كادرلارى بولدى، اۆتونوميالى وبلىستاردىڭ باستىقتارى، اۆتونوميالى اۋدانداردىڭ اكىمدەرى تۇگەلدەي وڭىرلىك اۆتونوميا جۇرگىزەتىن ۇلتتىڭ ازاماتتارىنان بولدى، باسىم كوپ ساندى ايماقتاردىڭ (قالا) ۋاليى (قالا باستىعى) از ۇلت كادرلارىنان بولدى، اۋداندارداعى (قالا، رايون) پارتيا، ۇكىمەت ورىندارىنىڭ ٴبىرىنشى باسشىلارىنان جايشىلىقتا بىرەۋى از ۇلت كادرلارىنان بولدى؛ اۆتونوميالى رايوندىق 13 ـ كەزەكتى حالىق قۇرىلتايى ۋاكىلدەرىنىڭ ىشىندە از ۇلت ۋاكىلدەرى 62.1%ىن، اۆتونوميالى رايوندىق 13 ـ كەزەكتى ساياسي كەڭەس مۇشەلەرىنىڭ ىشىندە از ۇلت مۇشەلەر 46.7%ىن ۇستادى. ٴبىز ٴار ۇلتتىڭ تاڭداۋلى ٴداستۇرلى مادەنيەتىن زاڭ بويىنشا قورعاپ جانە جالعاستىرىپ، اسقاقتاتىپ، ٴار ۇلتتىڭ ٴوز ۇلت ٴتىل ـ جازۋىن قولدانۋ جانە داموۋ ۇقىعىن زاڭ بويىنشا قامتاماسىز ەتتىك، از ۇلت ٴتىل ـ جازۋى ٴادلىيا، اكىمشىلىك، وقۋ ـ اعارتۋ، اقپارات، باسپا ٴسوز، راديو ـ تەلەۆيزيا، كينو، ينتەرنەت سياقتى سالالاردا، سونداي ـ اق كۇندەلىكتى تۇرمىستا كەڭ قولدانىلدى. ٴبىز ۇلتتار ىنتىماعىن باتىل قورعاپ، "ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى" جانە ۇلتتار ىنتىماعى بىرلەسكەن دوستىق قيمىلىن ىسكەرلەي ورىستەتىپ، ٴار ۇلت بۇقاراسىن اناردىڭ دانىندەي تىعىز ۇيىسۋعا جەتەكتەدىك.

ٴبىز ەلىمىزدىڭ نەگىزگى زاڭىنداعى "ازاماتتاردا ٴدىني سەنىم ەركىندىگى بولادى" دەيتىن بەلگىلەمەگە قاتاڭ بويسۇنىپ، دىنگە سەنەتىن ازاماتتاردىڭ دىنگە سەنبەيتىن ازاماتتار سياقتى ساياسي، سونداي ـ اق ەكونوميكا، قوعام، مادەنيەت سياقتى جاقتاردا تەڭ ۇقىقتان يگىلىكتەنۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتتىك. ٴدىن ىستەرىن زاڭ بويىنشا باسقارۋعا تاباندى بولىپ، دەربەس، ٴوزىن ـ ٴوزى باسقارۋ، ٴوز جۇمىسىن ٴوزى جۇرگىزۋ پرينسيپىنە تاباندى بولىپ، ەلىمىزدىڭ ٴدىنىن جۇڭگوشالاندىرۋ بەتالىسىنان جازباي، ٴدىننىڭ سوتسياليستىك قوعامعا ۇيلەسۋگە بەلسەنە جەتەكتەدىك. ٴبىز ٴدىني ورىندار مەن ٴدىني قيمىل شارت ـ جاعدايلارىن كۇش سالا جاقسارتىپ، ٴدىني قايراتكەرلەرگە كوڭىل ٴبولۋدى جانە ولاردى باۋلۋدى كۇشەيتىپ، دىنگە سەنەتىن بۇقارانىڭ قالىپتى ٴدىني قاجەتىن ۇزدىكسىز قاناعاتتاندىردىق.

جۋىقتا امەريكا پارلامەنتى قاۋىم پالاتاسى ايتىلمىش "2019 ـ جىل ۇيعۇر ادامدىق ۇقىقتارى ساياسات زاڭ جوباسىن" ماقۇلدادى، بۇل حالىقارالىق زاڭدار مەن حالىقارالىق قاتىناستىڭ نەگىزگى ولشەمىنە ورەسكەل قايشىلىق جاسادى، جۇڭگونىڭ ىشكى ىسىنە دورەكىلىكپەن كيلىككەندىك. ٴبىزدىڭ شينجياڭدا لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ، ۇشقارىلىقتى الاستاۋ شارالارىن قولدانۋىمىزدىڭ دۇنيە جۇزىندەگى كوپتەگەن ەلدەردىڭ، سونىڭ ىشىندە امەريكانى قامتىعان ەلدەردىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ، ۇشقارىلىقتى الاستاۋ شارالارىنان ماندىك جاقتا پالەندەي ايىرماشىلىعى جوق. امەريكاداعى كەيبىرەۋلەر يدەولوگيادا سىڭار جاقتى كوزقاراستى تاستاعانى، لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ، ۇشقارىلىقتى الاستاۋ ماسەلەسىندە "قوس ولشەم" قولدانباعانى ٴجون، بۇل تەك ولاردىڭ ٴبىر ميلليارد 400 ميلليون جۇڭگو حالقىنىڭ قارسى جاعىنا شىعۋىنا، حالىقارالىق قوعامنىڭ قارسى جاعىنا شىعۋىنا، ادامزاتتىڭ ٴمورالى مەن ار ـ ۇجدانىنىڭ قارسى جاعىنا شىعۋىنا اپارىپ سوعادى. شينجياڭنىڭ ورنىقتىلىق، داموۋ، گۇلدەنۋ ۇدەرىسىن، شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقىنىڭ ىنتىماقتاسا، قايراتتانا العا باسقان قادامىن ەشقانداي كۇش بوگەي المايدى.

مەن وسىنشالىق تانىستىرىپ وتەيىن. راقمەت!

حۋ كايحۇڭ: شوكرات زاكىر ٴتوراعانىڭ تانىستىرۋىنا راقمەت. ەندى سۇراۋ قويۋلارىڭىزعا بولادى، سۇراۋ قويۋدان بۇرىن وزدەرىڭىز ۋاكىل بولىپ وتىرعان اقپارات قۇرالىمەن اتاپ وتۋلەرىڭىزدى سۇرايمىز.

ورتالىق راديو ـ تەلەۆيزيا باس ستانسياسى ورتالىق تەلەۆيزياسىنىڭ ٴتىلشىسى: شوكرات زاكىر ٴتوراعا جاڭا شينجياڭدا ٴۇرتىس 3 جىل زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك دەلوسى تۋىلماعاندىعىن ايتىپ ٴوتتىڭىز. مەنىڭ سۇرايىن دەگەنىم، شينجياڭنىڭ ورنىقتىلىق پايداسىنىڭ ەكونوميكالىق داموۋدا قانداي ناقتى بەينەلەرى بار؟

شوكرات زاكىر: سۇراۋىڭىزعا راقمەت. بۇل ماسەلەگە مەن اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، اۆتونوميالى رايوننىڭ ورىنباسار ٴتوراعاسى ەركىن تۇنيازدى جاۋاپ بەرۋگە ۇسىنىس ەتەمىن.

ەركىن تۇنياز: ٴتىلشى دوسىمىزدىڭ سۇراۋىنا راقمەت. كوپشىلىككە ايان، دۇنيە جۇزىندەگى ٴارقانداي ٴبىر مەملەكەتتىڭ قۇرىلىسى مەن داموۋى ورنىقتى حالىقارالىق جانە ەل ٴىشى ورتاسىن قاجەت ەتەدى، ورنىقتىلىق ـــ داموۋدىڭ العى شارتى جانە كەپىلى، داموۋ ـــ ورنىقتىلىقتىڭ نەگىزى جانە تىرەگى. شينجياڭداعى ٴار ۇلت كادىر ـ جۇرتشىلىعى مىنانى تەرەڭ سەزىنىپ وتىر: بۇرىن زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك وقيعالار ٴجيى تۋىلىپ، ٴدىني ۇشقارى يدەيا ٴورشىپ، قوعام تيانىقسىز بولىپ، داموۋ تۋرالى اۋىز اشۋ مۇلدە مۇمكىن بولمادى، ٴتىپتى قول جەتكىزگەن داموۋ جەتىستىكتەرىنىڭ ٴوزى دە جوعالىپ كەتەدى. قازىر قوعام جاراسىمدى، ورنىقتى بولىپ، ەكونوميكانىڭ داموۋىنا شارت ـ جاعداي ازىرلەپ، ورنىقتىلىقتىڭ پايداسى ۇزدىكسىز جارىققا شىقتى. 2017 ـ جىلى شينجياڭنىڭ ٴوندىرىس جالپى ٴونىم قۇنى تۇڭعىش رەت تريلليون يۋاننان اسىپ، ٴبىر تريلليون 92 ميلليارد 9 ميلليون يۋانعا جەتىپ، 7.6% ارتتى؛ قالا ـ قالاشىق، اۋىل ـ قىستاق تۇرعىندارىنىڭ جان باسىندىق قولداعى تابىسى جەكە ـ جەكە 30 مىڭ 775 يۋانعا، 11 مىڭ 45 يۋانعا جەتىپ، جەكە ـ جەكە 8.1%، 8.5% ارتتى. 2018 ـ جىلى ٴوندىرىس جالپى ٴونىم قۇنى ٴبىر تريلليون 200 ميلليارد يۋاننان اسىپ، ٴبىر تريلليون 219 ميلليارد 908 ميلليون يۋانعا جەتىپ، 6.1% ارتتى، قالا ـ قالاشىق، اۋىل ـ قىستاق تۇرعىندارىنىڭ جان باسىندىق قولداعى تابىسى جەكە ـ جەكە 32 مىڭ 764 يۋانعا، 11 مىڭ 975 يۋانعا جەتىپ، جەكە ـ جەكە 6.5%، 8.4% ارتتى. بيىل الدىڭعى 3 توقساندا، ٴوندىرىس جالپى ٴونىم قۇنى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 6.1%، قالا ـ قالاشىق، اۋىل ـ قىستاق تۇرعىندارىنىڭ جان باسىندىق قولداعى تابىسى جەكە ـ جەكە 5.6%، 9.5% ارتتى. اسىرەسە، ورنىقتىلىق پەن داموۋدىڭ "كورسەتكىشى" سانالاتىن ساياحات كاسىبىندە "شارىق ۇرا" داموۋ جارىققا شىعىپ، 2017 ـ جىلى قابىلداعان ساياحاتشى سانى تۇڭعىش رەت ٴجۇز ميلليون ادامنان (رەت) اسىپ، 107 ميلليون ادامعا (رەت) جەتىپ، ساياحات كىرىسى 182 ميلليارد 200 ميلليون يۋاندى قۇراپ، ارتۋ قارقىنى تۇگەلدەي 30%تەن استى؛ 2018 ـ جىلى قابىلداعان ساياحاتشى سانى 150 ميلليون ادامنان (رەت) اسىپ، ساياحات كىرىسى 257 ميلليارد 971 ميلليون يۋاندى قۇراپ، ارتۋ قارقىنى تۇگەلدەي 40%تەن استى؛ بيىل 1 ـ ايدان 10 ـ ايعا دەيىن قابىلداعان ساياحاتشى سانى 200 ميلليون ادامنان (رەت)، ساياحات كىرىسى 300 ميلليارد يۋاننان اسىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 40%تىڭ ۇستىندە ارتتى. شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقى "ورنىقتىلىق ـــ قۇت، بىلىقپالىق ـــ جۇت" ەكەنىن تەرەڭ سەزىندى، بۇكىل رايونداعى حالىق شينجياڭنىڭ باياندى ورنىقتىلىعىن بار كۇشىمەن ساقتايدى، شەكارا ٴىشى ـ سىرتىنداعى ٴارقانداي كۇشتىڭ شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقىنىڭ باتىل سەنىمى مەن بەكىمىنە توسقاۋىل بولۋى مۇمكىن ەمەس ٴارى وندايدى ىستەۋگە ۇقىعى دا جوق، راقمەت.

ەكونوميكا گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى: ٴتوراعا جاڭا شينجياڭ الەۋمەتتىك مەجە ەسەپ شىعىسى ۇلەسىنىڭ 70%تەن كوبىن حالىق تۇرمىسىن قامتاماسىز ەتۋگە جانە جاقسارتۋعا جۇمساعانىن ايتتىڭىز. مەنىڭ سۇراۋىم: شينجياڭنىڭ حالىق تۇرمىسىن جاقسارتۋ جاعىندا بۇقارانىڭ وقۋ وقي الۋىن، اۋرۋ كورسەتە الۋىن شىنايى قامتاماسىز ەتەتىن قانداي ناقتى جاڭاشىل شارالارى بار؟ راقمەت.

شوكرات زاكىر: راقمەت. شينجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايونى حالىقتى وزەك ەتكەن داموۋ يدەياسىنا تاباندى بولىپ، داموۋدى حالىق تۇرمىسىن جاقسارتۋعا تياناقتاندىردى، جەرگىلىكتى ورىنعا تيىمدىلىك جاساۋعا تياناقتاندىردى، ىنتىماقتى نىعايتۋعا تياناقتاندىردى. ادەتتەگى الەۋمەتتىك مەجە ەسەپ شىعىسىنىڭ 70%تەن حالىق تۇرمىسىن قامتاماسىز ەتۋگە جانە جاقسارتۋعا جۇمساۋعا تاباندى بولىپ، جۇمىستاندىرۋ، وقۋ ـ اعارتۋ، ەمدەۋ سياقتىلاردى ٴتۇيىن ەتكەن حالىققا ٴتيىمدى 9 ينجەنەريانى ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتتى. بۇل ٴبىزدىڭ حالىق تۇرمىسىن جاقسارتۋ قىزمەتىن ىلگەرىلەتۋدەگى كورنەكتى ٴتۇيىنىمىز، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمى، باقىت سەزىمى جانە حاۋىپسىزدىك سەزىمى تۇگەلدەي ايتارلىقتاي كۇشەيدى.

جۇمىستاندىرۋ جاعىنان الىپ ايتساق، جوعارى مەكتەپ تاۋىسقان ستۋدەنتتەرىنىڭ جۇمىستانۋىنا قىزمەت وتەۋدى جانە ونى قامتاماسىز ەتۋدى كۇشەيتىپ، قالا ـ قالاشىق تۇرعىندارىن جۇمىستاندىرۋ قىزمەتىن كۇش سالا مىقتى ۇستاپ، اۋىل ـ قىستاق ارتىق ەڭبەككۇشتەرىن باسقا كاسىپكە ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋدى زور كۇشپەن ورىستەتتىك، اسىرەسە، اۋىر كەدەي وتباسىلارىنداعى ەڭبەككۇشتەردى باسقا كاسىپكە ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋعا ٴمان بەرىپ، بۇقارانى شارۋاشىلىق قۇرۋعا جانە جۇمىستاندىرۋعا جەتەكتەۋگە ىنتالاندىردىق، سونداي ـ اق شينجياڭنىڭ وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق ـ وبلىستاعى ارتىق ەڭبەككۇشتەردى جۇمىستاندىرۋ جوسپارىن جەدەل اتقارىپ، ٴبىز ٴار وتباسىنان كەمىندە ٴبىر ادامنىڭ جۇمىستانۋىن جۇزەگە اسىردىق.

وقۋ ـ اعارتۋ جاعىندا، ٴبىز وقۋ ـ اعارتۋدى الدىمەن جۇرگىزۋگە تاباندى بولىپ، كەدەي وتباسىنداعى وقۋشىلارعا قارجىلاي كومەك بەرۋ سەرپىنىن ارتتىرىپ، 9 جىلدىق مىندەتتى وقۋ ـ اعارتۋمەن جاپپاي قامتۋدى جۇزەگە اسىردىق. بۇنىمەن قوسا، شينجياڭنىڭ وڭتۇستىك شينجياڭ وڭىرىندە مەكتەپكە دەيىنگى 3 جىلدىق وقۋ ـ اعارتۋمەن جانە ورتا مەكتەپتى قامتىعان 12 جىلدىق نەگىزدىك وقۋ ـ اعارتۋمەن جاپپاي قامتۋدى جۇزەگە اسىرىپ، ٴار بالانىڭ تۇگەلدەي وقۋ وقي الۋىنا، جاقسى وقۋ وقۋىنا مۇمكىندىك جاساۋعا كۇش سالدىق.

ەمدەۋ جاعىندا، ٴبىز ٴار جىلى جالپى حالىقتىڭ دەنساۋلىعىن تەكسەرۋ قىزمەتىن ورىستەتىپ، 133 مىڭ تۋبەركۋلەز ناۋقاستى قۇتقارۋ ـ ەمدەۋ قىزمەتىن كۇش سالا شەشىپ، ونىڭ 56 مىڭ 900دەن استامىن ەمدەپ جازدىق. قالا، اۋىل تۇرعىندارىنىڭ جازاتايىم زاقىمدالۋ قامسىزداندىرۋىنىڭ، قالا ـ قالاشىق قىزمەتشىلەرىنىڭ سالماقتى ناۋقاس قامسىزداندىرۋىنىڭ قامتۋ كولەمى 100 پايىزعا جەتتى.

قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ جاعىندا، ٴبىز جالپى حالىقتى قامسىزداندىرۋعا قاتىناستىرۋ جوسپارىن اتقارىپ، نەگىزگى زەينەتكەرلىك قامسىزداندىرۋى، ەمدەۋ قامسىزداندىرۋى، جۇمىسسىزدىق قامسىزداندىرۋى، جۇمىس ۇستىندە جارالانۋ قامسىزداندىرۋى جانە تۋىت قامسىزداندىرۋى ٴتۇزىمىن كەمەلدەندىرىپ، جۇمىس ۇستىندە جارالانۋ قامسىزداندىرۋى قورىن اۆتونوميالى رايون دارەجەسىندە ٴبىر تۇتاس جوسپارلاۋدى باستاپ، بۇكىل رايون بويىنشا ٴبىر تۇتاس قوعامدىق قامسىزداندىرۋ الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ تۇعىرىن جاپپاي ىلگەرىلەتىپ، ولكە اتتاپ سىرت جەردە ەمدەلۋ مەن نەگىزگى ەمدەۋ قامسىزداندىرۋىنىڭ، سالماقتى ناۋقاس قامسىزداندىرۋىنىڭ ەسەبىن تىكەلەي ٴبىر ەسەپپەن جابۋدى جۇزەگە اسىردىق.

بەيقۋت ٴۇي جاعىندا، ياعني تۇرعىن ٴۇي جاعىندا ٴبىز بيىل اۋىل ـ قىستاقتا 212 مىڭ 700 بەيقۋت ٴۇي سالىپ، قالا ـ قالاشىقتاعى لاشىق وڭىرلەردى وزگەرتۋ بويىنشا 154 مىڭ 900 ٴۇيدىڭ قۇرىلىسىن باستادىق، ٴسويتىپ، جىلدىق نىسانا ـ مىندەتتى ورىنداپ بولدىق نەمەسە اسىرا ورىندادىق.

بۇل ٴبىزدىڭ حالىق تۇرمىسىن قامتاماسىز ەتۋ جانە جاقسارتۋ جاعىنداعى كەيبىر ناقتى شارالارىمىز. راقمەت.

جۇڭگو ـ اراب جاساندى سەرىك تەلەۆيزياسىنىڭ ٴتىلشىسى: امەريكا پارلامەنتى قاۋىم پالاتاسى جۋىقتا «2019 ـ جىل ۇيعۇر ادامدىق ۇقىقتارى ساياسات زاڭ جوباسىن» ماقۇلدادى، بۇعان ٴسىز قالاي قارايسىز؟ راقمەت.

شوكرات زاكىر: ٴتىلشىنىڭ سۇراۋىنا راقمەت. امەريكانىڭ ايتىلمىش «2019 ـ جىل ۇيعۇر ادامدىق ۇقىقتارى ساياسات زاڭ جوباسى» شىندىقپەن ساناسپاي، اق پەن قارانى شاتاستىرىپ، شينجياڭ قوعامى جاراسىمدى، ورنىقتى بولعان، گۇلدەنىپ دامىعان، ٴار ۇلت بۇقاراسى تىنىش ٴومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشكەن رەالدىقتى كورمەي، شينجياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق جاعدايىنا جانە جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ شينجياڭدى جونگە سالۋ ساياساتىن بۇرمالاپ، كۇيە جاعىپ جانە قيسىنسىز جازعىرىپ، حالىقارالىق زاڭ مەن حالىقارالىق قاتىناس زاڭىنىڭ نەگىزگى ولشەمدەرىن ورەسكەل اياق استى ەتىپ، جۇڭگونىڭ ىشكى ىسىنە دورەكىلىكپەن كيلىكتى، ٴبىز بۇنى كۇشپە ـ كورنەۋ زورەكەرلىك ارەكەت دەپ بىلەمىز. بۇعان شينجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايونى جانە شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقى قاتاڭ ايىپتايدى جانە باتىل قارسىلىق بىلدىرەدى.

وتكەن ٴبىر مەزگىل ۋاقىتتان بەرى، شينجياڭ لاڭكەستىكتىڭ، ٴدىني ۇشقارىلىقتىڭ، بولشەكتەۋشىلىكتىڭ زيانىنا مەيلىنشە ۇشىرادى، تولىقسىز ساناققا قاراعاندا، 1990 ـ جىلدان 2016 ـ جىلدىڭ سوڭىنا دەيىن، شينجياڭدا مىڭداعان زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك دەلوسى جانە وقيعاسى تۋىلىپ، قىرۋار بەيكۇنا بۇقارانىڭ ٴولىم ـ ٴجىتىمىن جانە قيساپسىز مال ـ مۇلىك شىعىنىن تۋدىرعان. مەن وسى ورايدا، كوپشىلىككە ٴبىر بولىك قىسقا بەينەجازبا قويىپ بەرەيىن.

وسى بەينەجازبا ارقىلى مەن كوپشىلىكتىڭ سول كەزدە شينجياڭدا تۋىلعان جان تۇرشىگەرلىك زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك قىلمىسى، سونداي ـ اق ونىڭ تۋدىرعان اۋىر زيانى جونىندە ٴبىر تىكە تۇسىنىككە يە بولاتىنىنا سەنەمىن. وسىنداي اۋىر جاعداي الدىندا، ٴبىزدىڭ شينجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايوندىق حالىق ۇكىمەتىمىز زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك قىلمىستىق ارەكەتتەرىنە باتىل سوققى بەردى، سونىمەن بىرگە قاينارىنان جونگە سالۋعا باسا ٴمان بەرىپ، لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ، ۇشقارىلىقتى الاستاۋ قىزمەتىن زاڭ بويىنشا ورىستەتىپ، ٴار ۇلت حالىق بۇقاراسىنىڭ تىرشىلىك ۇقىعى، ٴومىر ٴسۇرۋ ۇقىعى، داموۋ ۇقىعى سياقتى نەگىزگى ادامدىق ۇقىعىنا ەڭ جوعارى شەكتە كەپىلدىك ەتتى. كەزەكتە شينجياڭدا ٴۇرتىس 3 جىل زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك دەلوسى تۋىلمادى، قوعامدىق جالپى جاعداي ورنىقتى بولدى، حالىق تىنىش ٴومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشتى. شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقىنىڭ باس اماندىعى حاۋىپسىزدىگى لاڭكەستىكتىڭ اۋىر حاۋىپ ـ قاتەرىنە ۇشىراعان كەزدە، امەريكا ەستىمەگەن كىسىمسىدى، قازىر شينجياڭنىڭ قوعامى ورنىقتى بولىپ، دامىپ، ٴار ۇلت حالقى تىنىش ٴومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشكەندە امەريكا كەرىسىنشە شىرقى كەتىپ، شينجياڭعا كۇيە جاعىپ، سوقتىقتى ٴارى «2019 ـ جىل ۇيعۇر ادامدىق ۇقىقتارى ساياسات زاڭ جوباسىن» شىعارىپ، ايتىلمىش شينجياڭعا ساياتىن ماسەلەدەن پايدالانىپ، جۇڭگونىڭ ۇلت قاتىناسىنا ىرتكى سالىپ، شينجياڭنىڭ گۇلدەنۋىن، ورنىقتىلىعىن ٴبۇلدىردى، جۇڭگونىڭ داموۋىن، زورايۋىن شاۋجايلادى، "جات نيەتى جۇرتقا ايپاراداي اشىلدى" دەۋگە بولادى.

سونىمەن بىرگە، مەن وسى ورايدا مىنانى قايتالاي باسا دارىپتەي كەتەيىن: شينجياڭ ماسەلەسىندە، ەڭ ٴسوز سويلەۋ ۇقىعى بارلار شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقى، شينجياڭدى بىلىقتىراتىن ٴارقانداي قاسكۇنەمدىكتىڭ بارلىعى ىسكە اسپايدى، امەريكانىڭ ٴارقانداي وسەك ـ اياڭى، جالا جابۋى جانە داتتاۋى شينجياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق ىستەرىنىڭ داموۋ، العا باسۋ رەالدىعىن جوققا شىعارا المايدى، شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقىنىڭ ىنتىماقتاسا العا باسۋ اياق الىسىن توسا المايدى، تىپتەن شينجياڭنىڭ داموۋ، گۇلدەنۋ ۇدەرىسىنە كەدەرگى بولا المايدى. راقمەت.

اۋمەن گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى: ٴسىزدەن سۇرايىن، شينجياڭدا تاربيەلەۋ ـ باۋلۋ ورتالىعىن قۇرۋدىڭ زاڭدىق نەگىزى نە، قانداي ونىمدىلىككە قول جەتكىزدى؟ راقمەت.

شوكرات زاكىر: بۇل ماسەلەگە ٴبىزدىڭ اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، ٴۇرىمجى قالالىق پارتكومنىڭ شۋجيى شۇي حايرۇڭ جاۋاپ بەرسىن.

شۇي حايرۇڭ: شينجياڭ شينجياڭداعى زاڭىمەن جونگە سالۋعا تاباندى بولىپ، زاڭىمەن جونگە سالۋ وي جەلىسى مەن زاڭىمەن جونگە سالۋ ٴتاسىلىن بەلسەنە قولدانۋ ارقىلى وسى قىزمەتتەردى ورىستەتتى. ٴبىزدىڭ تاربيەلەۋ ـ باۋلۋ ورتالىعىن قۇرۋداعى زاڭدىق نەگىزىمىز «جۇڭحۋا حالىق رەسپۋبليكاسىنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ زاڭى»، سونداي ـ اق «شينجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايونىنىڭ ‹جۇڭحۋا حالىق رەسپۋبليكاسىنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ زاڭىن› اتقارۋ ٴادىسى»، «شينجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايونىنىڭ ۇشقارىلىقتى الاستاۋ ەرەجەسى». وسى 3 زاڭعا، زاڭ ەرەجەگە نەگىزدەلىپ، ٴبىز مەكتەپتىڭ ەرەجە ـ تۇزىمدەرىنەن ۇلگى الىپ، تاربيەلەۋ ـ باۋلۋ ورتالىعىنىڭ باسقارۋ ٴادىسىن كەمەلدەندىرىپ، وقىتۋ كۇشىن زاڭ، بەلگىلەمە بويىنشا سەپتەدىك، "ۇشتى ۇيرەنۋ، ٴبىردى الاستاۋ" ساباعىن زاڭ، بەلگىلەمە بويىنشا اشىق، وقىتۋ جۇيەسىن زاڭ بويىنشا ورناتتىق، تاربيەلەنۋشىلەردىڭ زاڭدى ۇقىق ـ مۇددەسىن زاڭ، بەلگىلەمە بويىنشا قامتاماسىز ەتتىك. تۇتاس باۋلۋ قىزمەتى تاماشا ونىمدىلىككە قول جەتكىزىپ، ٴۇش ەڭ جوعارى شەكتى جۇزەگە اسىردى، ايتالىق، لاڭكەستىك، ٴدىني ۇشقارىلىق زاڭعا قايشى نەمەسە قىلمىستىق ارەكەتى بار ادامداردى ەڭ جوعارى شەكتە قۇتقاردىق؛ لاڭكەستىكتى، ٴدىني ۇشقارىلىقتى تۋدىرۋ ٴوسىپ ـ ٴونۋ توپىراعى مەن شارت ـ جاعدايىن ەڭ جوعارى شەكتە جويدىق؛ ازاماتتاردىڭ نەگىزگى ۇقىعىنىڭ لاڭكەستىكتىڭ، ٴدىني ۇشقارىلىقتىڭ زيانداۋىنا ۇشىراماۋىنا ەڭ جوعارى شەكتە قامتاماسىز ەتتىك.

(جالعاسى 5 ـ بەتتە)

مەكەن ـ جايىمىز: ٴۇرىمجى قالاسى ياڭىزبجياڭ جولى 1 ـ ٴنومىرلى اۋلا، پوچتا ٴنومىرى: 830051، فاكس: 5593305 ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان